

Gabinet Detali Architektonicznych

- Autor: autorstwo nieznane
- Tytuł: Delfin - fragment fontanny ogrodowej z Villa Regia (Pałacu Kazimierzowskiego)
- Czas powstania: przed 1637
- Miejsce powstania: Włochy
- Technika: rzeźbienie
- Materiał: marmur szary
- Wymiary: dzieło: wys. 54 cm, szer. 110 cm, głęb. 60 cm
- Sygnatury: niesygnowany
- Typ obiektu: rzeźba
- Numer inwentarza: MHW 479
- Słowa kluczowe: zabudowa miejska, obszary reprezentacyjne, Warszawa dawna, rezydencje

Rzeźba delfina z otwartą paszczą to fragment fontanny ogrodowej z królewskiej Villi Regii (obecnie Pałac Kazimierzowski). Pierwotnie na grzbiecie delfina siedział kupidyn (prawdopodobnie była to figura znajdująca się w zbiorach muzeum pod numerem MHW 2933). Dzieło to sprowadzono do Warszawy z Włoch około 1637 roku w związku z upiększaniem rezydencji z okazji ślubu

Władysława IV z Cecylią Renatą.

Rzeźbę delfina wspominał w wydanym w 1643 roku *Gościńcu* albo opisanii Warszawy kompozytor i poeta Adam Jarzębski, gość ogród królewskich:

„Wpadnę na delfinoryba,

Z okrutną paszczką ryba :

A na niej stoi chłopiątko,

Z jakąś pałką niebożątko”.

W trakcie potopu szwedzkiego doszło do spustoszenia Warszawy. Rabowano zarówno dobra ruchome, jak i detale architektoniczne, a wszystko to spławiano Wisłą do portów nadmorskich. Jeden z ładunków wiozący marmury z Villi Regii zatonął niedaleko Warszawy. Nieudaną próbę odnalezienia zatopionego skarbu podjęto zaraz po zakończeniu walk ze Szwedami. Dopiero jednak w 1906 roku, po około 250 latach, warszawscy piaskarze wydobyli część zrabowanych dekoracji, w tym delfina oraz kupidyna z pałką. Zostały one zidentyfikowane jako detale z Villi Regii właśnie dzięki fragmentowi *Gościńca* albo opisanii Warszawy.

Autorka opisu: Ewa Perlińska-Kobierzyńska

Bibliografia

A. Jarzębski, Gościniec albo opisanie Warszawy 1643r., W 1909, s. 70-71. Katalog wystawy, Sztuka warszawska od średniowiecza do poł XX w., Warszawa 1962, t. I, s. 92, poz. 177. Janusz Onufruk, Rzeźba delfina z ogrodów Vill. Regia w: Spotkania z zabytkami, nr. 2, 2007, s. 34. Album Warszawski/Warschauer Album. Obraz miasta w zbiorach Muzeum Historycznego m. st. Warszawy; opr. zbiorowe, pod red. Janusza Durko; Warszawa, 2000., poz 51, s. 83. Narodziny Stolicy - Warszawa w latach 1596-1668, katalog wystawy, Zamek Królewski w Warszawie, Warszawa 1996, s. 332, poz. IX 23.